

TAVARANTARKASTUSOHJESÄÄNNÖN LYHENNELMÄ, 1.1.2015 voimaan tulleet ohjesääntö¹

Tavarantarkastusohjesäännön 7 §:ssä määrätään, että tavarantarkastajan tulee antaa tarkastuksen osapuolille tiedoksi tavarantarkastusohjesäännön tavarantarkastusta koskeva osa (osa A, ilman tulkintaohjeistusta) eli ns. ohjesääntölyhennelmä. Tavarantarkastusta koskeva ohjesääntö tulkintaohjeineen on kokonaisuudessaan nähtävillä Keskuskauppakamarin nettisivuilla, kauppakamari.fi/tavarantarkastus.

OSA A: TAVARANTARKASTUS

1 luku. Tavarantarkastajan asema

1 § Tavarantarkastajan tehtävä

Tavarantarkastajan tehtävänä on suorittaa teknisenä asiantuntijana tavaroiden, tuotteiden, palveluiden ja työsuoritusten tarkastuksia ja arviointeja sillä alalla (ns. hyväksymisryhmä), jonka Keskuskauppakamari on hänelle määritellyt. Tehtävä on henkilökohtainen. Tavarantarkastajan on suoritettava tehtävänsä puolueettomasti, riippumattomasti, huolellisesti ja luotettavasti. Erityisesti hän ei saa ottaa vastaan ohjeita tai mennä sitoumuksiin, jotka vähentäisivät hänen puolueettomuuttaan tai vaikuttaisivat hänen lausuntojensa sisältöön eikä käyttää asemaansa tai tehtävänsä asiattoman edun tavoittelemiseksi. Tavarantarkastajalla ei ole oikeutta tarkastajan ominaisuudessaan toimia välimiehenä, konsulttina tai muussa tehtävässä, jossa hänen puolueettomuutensa, riippumattomuutensa tai luotettavuutensa voi vaarantua.

2 § Tavarantarkastajan esteellisyys

Tavarantarkastaja on esteellinen suorittamaan tarkastusta, mikäli hän on asiaan tai johonkin asianosaiseen sellaisessa suhteessa, että hänen luotettavuuttaan voidaan sen vuoksi pitää vähentyneenä.

3 § Tavarantarkastajan salassapitovelvollisuus

Tavarantarkastajalla ei ole oikeutta ilmaista tavarantarkastustoiminnassaan saamia tietoja ulkopuolisille. Tavarantarkastuksen osapuolille tavarantarkastajalla on oikeus antaa tietoja vain sikäli kuin ne liittyvät nimenomaisesti kyseiseen tavarantarkastukseen. Tarkastajalla ei ole oikeutta käyttää tarkastustoiminnassaan saamia tietoja kenenkään vahingoksi taikka omaksi tai toisten hyväksi.

2 luku. Tavarantarkastuksen suorittaminen

4 § Tavarantarkastustoimeksianto

Tarkastustehtävän suorittamisesta sovitaan tarkastuksen tilaajan ja tarkastajan kesken. Tavarantarkastajan on huolehdittava siitä, että toimeksianto on riittävän selkeä tarkastuksen suorittamiseksi. Tarkastuksen ajankohdasta tarkastaja sopii tarkastuksen tilaajan kanssa ottaen huomioon niin laajasti kuin mahdollista ajankohdan soveltuvuuden kaikille osapuolille. Mikäli tarkastuksen osapuoli perustellusti kiistää nimetyt tarkastajan puolueettomuuden tai asiantuntemuksen riittävyyden, on tarkastajan ennen tarkastuksen aloittamista tai loppuunsaattamista selvitettävä osapuolille sopivuutensa ja pätevyytensä tarkastukseen. Ratkaisun toimeksiannon vastaanottamisesta tekee tavarantarkastaja. Mikäli tehtävän laajuus tai vaikeus sitä edellyttää, tarkastaja voi ottaa tarkastusta suorittamaan yhden tai useamman tarkastajan tai asiantuntijan sovittuaan siitä ensin tarkastuksen tilaajan kanssa. Kokoonkutsuva tarkastaja vastaa tarkastuksen asianmukaisesta suorittamisesta.

5 § Tarkastuksesta kieltäytyminen

Tarkastajan tulee kieltäytyä vastaanottamasta tarkastustehtävää, mikäli hän katsoo olevansa asiassa esteellinen tai mikäli tarkastus koskee kysymystä, johon hänen asiantuntemuksensa ei riitä tai jos tarkastuksen osapuoli on riittävin perustein kiistänyt tarkastajan puolueettomuuden tai asiantuntemuksen riittävyyden kyseiseen tarkastukseen. Tarkastaja vastaa itse esteellisyytensä toteamisesta. Kun henkilö hakemuksestaan hyväksytään tarkastajaksi, hänelle syntyy velvollisuus ottaa vastaan tarkastustehtäviä. Tarkastajalla on kuitenkin hyväksyttävästä syystä oikeus kieltäytyä suorittamasta tarkastustehtävää. Tarkastajan on ilmoitettava kieltäytymisen syy tarkastuksen tilaajalle.

6 § Tarkastuksesta ilmoittaminen

Tarkastajan on ilmoitettava tarkastuksen ajasta, paikasta ja tarkastuksen sisällöstä niille tunnetuille osapuolille, joita asia välittömästi koskee. Tästä voidaan kuitenkin poiketa, mikäli ilmoittaminen ei ole kohtuullisin toimenpitein ja tarkastusta kohtuuttomasti lykkäämättä mahdollista. Tarkastajan on selvitettävä tarkastukseen liittyvät välittömät osapuolet. Tarkastuksen tilaaja ja tarkastaja voivat myös sopia, että tarkastuksen tilaaja huolehtii ilmoittamisesta. Vastuu ilmoittamisesta on kuitenkin tarkastajalla. Osapuolilla on oikeus olla läsnä, lausua mielipiteensä tarkastuksessa ja antaa tavarantarkastajalle asiaan liittyvää kirjallista materiaalia.

7 § Tavarantarkastustilaisuus

Tavarantarkastaja johtaa tavarantarkastusta. Tarkastus on suoritettava puolueettomasti, huolellisesti ja luotettavasti sekä viivyttämättä kunkin tapauksen vaatimalla tavalla. Tavarantarkastajan on tehtävä ennen tavarantarkastuksen alkamista selkoa osapuolille tavarantarkastajan roolista puolueettomana asiantuntijana sekä selostettava annetun toimeksiannon laajuus. Tavarantarkastajan on toimitettava osapuolille joko etukäteen tai tavarantarkastustilaisuudessa tavarantarkastusohjesäännön tavarantarkastusta koskeva osa (osa A, ilman tulkintaohjeistusta). Tarkastajan on tavarantarkastuksen yhteydessä esitettävä Keskuskauppakamarin antama todistus, HTT-kortti. Kutsutulla asiantuntijalla on lähtökohtaisesti velvollisuus huomauttaa havaitsemistaan terveyttä ja turvallisuutta uhkaavista vaaroista. Tarkastajan on tarpeen vaatiessa annettava neuvoja ja ohjeita niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä vahinkojen estämiseksi.

¹ Ohjesäännön 9 §:ää ja 10 §:ää (vain tulkintaohjeen osalta) on muutettu 13.6.2016. Muutokset ovat voimassa 1.8.2016 alkaen.

8 § Tarkastajan tietojensaantioikeus

Tarkastajan tulee saada kaikki ne tiedot ja aineisto, jotka hänen käsityksensä mukaan ovat tarpeellisia tarkastuksen suorittamiseksi. Mikäli tarkastajalle ei luovuteta edellä mainittuja tietoja, hänellä on oikeus kieltäytyä tarkastuksesta tai sen loppuunsaattamisesta. Mikäli puuttuvalla tiedolla ei ole niin olennaista merkitystä, ettei tarkastusta voitaisi suorittaa, tarkastajan on merkittävä puute tarkastuskertomukseen.

9 § Tarkastuskertomuksen laatiminen

Tavarantarkastajan on laadittava tarkastuksesta tarkastuskertomus Keskuskauppakamarin vahvistamaa lomakemallia käyttäen. Kertomusta laadittaessa on otettava yksityiskohtaisesti huomioon lomakkeen otsikoinneista tarkastuskertomuksen sisältöön kohdistuvat vaatimukset, ja tarkastuskertomuksesta on käytävä ilmi kaikki asiaan vaikuttavat seikat. Jos arviointia pyydetään vahingoittuneen, puutteellisen tai virheellisen tavarankorjauskustannuksista ja tarkastaja katsoo arvioinnin mahdolliseksi, arviointi on merkittävä kertomukseen. Tarkastajan on päivättävä ja allekirjoitettava tarkastuskertomus sekä leimattava se HTT-leimasimella. Sähköisesti toimitettava kertomus leimataan HTT-leimasimella tai muulla tunnisteellisella tavalla. Tavarantarkastajalautakunta voi antaa tarkempaa ohjeistusta sähköisesti toimitettavan tarkastuskertomuksen allekirjoittamisesta, leimaamisesta ja leimaamista vastaavasta muusta tunnisteellisestä tavasta.

10 § Tarkastuskertomuksen toimittaminen

Tarkastuskertomuksesta annetaan kappaleet tarkastuksen osapuolille, yksi Keskuskauppakamarin tavarantarkastajalautakunnalle ja yhden säilyttää tavarantarkastaja. Tarkastajan on toimitettava tarkastuskertomus osapuolille sekä Keskuskauppakamarille viipymättä tai sopimuksen mukaan tarkastuksen tultua loppuun suoritetuksi. Tarkastus on loppuun suoritettu, kun tarkastustilaisuus on päättynyt tai viimeistään silloin, kun tavarantarkastaja on tarkastustilaisuuden jälkeen vastaanottanut tarkastuksen kannalta oleellisen materiaalin ja tutkimustulokset.

11 § Tavarantarkastuspalkkio

Tavarantarkastajalla on oikeus veloittaa tarkastuksen tilanneelta kohtuullinen palkkio. Tarkastajan on annettava tarkastuksen tilanneelle eritelty palkkio- ja kululasku. Tavarantarkastajatoiminnan ylläpitämisestä koituvien kulujen peittämiseksi Keskuskauppakamari määrää kustakin tarkastuksesta maksettavaksi erillisen maksun (Keskuskauppakamarin kuluosuus), jonka tavarantarkastaja veloittaa tarkastuksen tilaajalta ja suorittaa Keskuskauppakamarille.

12 § Tarkastuskertomuksen säilyttäminen

Tarkastajan tulee säilyttää tarkastuskertomuksensa liitteineen vähintään 3 vuotta niiden laatimisesta. Keskuskauppakamari säilyttää sille toimitetut tarkastuskertomukset liitteineen 8 vuotta niiden päiväyksestä.

13 § Tarkastuksen jälkeiset toimet

Mikäli kaikki osapuolet antavat kirjallisen suostumuksensa, tarkastaja voi tarkastuskertomuksen laatimisen ja osapuolille toimittamisen jälkeen toimia esimerkiksi korjaus- tai vastaavien jälkitöiden asiantuntijana. Tällöin kuitenkin asiassa aiemmin tavarantarkastajana toimineen on saatettava osapuolten tietoon, että asiantuntijana toimiessaan hän ei toimi tavarantarkastajan roolissa eikä hänen toimintaansa myöskään sovelleta tältä osin tavarantarkastusohjesääntöä. Kirjallisesta suostumuksesta tulee lähettää kopio tavarantarkastajalautakunnalle.

3. luku. Tavarantarkastajien valvonta

14 § Valittaminen tavarantarkastuksesta

Tavarantarkastajien toimintaa valvoo tavarantarkastajalautakunta sääntöjensä mukaisesti sekä oma-aloitteisesti että valitusmenettelyn kautta. Tavarantarkastajalautakunnan alaisuudessa toimivat asiantuntijajaostot tutkivat tavarantarkastajan toiminnan muoto- ja asiasisällöstä tehdyt ohjesäännön vastaista menettelyä koskevat kirjalliset valitukset itsenäisesti ja antavat niistä päätöksen. Valitusoikeus on niillä, joiden oikeutta tavarantarkastus koskee. Valitusasian osapuolia ovat valittaja sekä tavarantarkastaja.

Valittajan on toimitettava kirjallinen valitus tavarantarkastajalautakunnalle. Valitus on vapaamuotoinen, mutta on suositeltavaa, että valitukseen sisältyy:

- Valittajan ja hänen mahdollisen asiamiehensä nimi ja yhteystiedot,
- tavarantarkastuksen suorittaneen tavarantarkastajan nimi ja tavarantarkastuskertomuksen numero,
- selostus valituksen kohteena olevasta tavarantarkastuksesta ja siinä tapahtuneesta ohjesäännön vastaisesta menettelystä tai virheestä,
- valittajan tilinumero mahdollista valitusmaksun palauttamista varten,
- tarpeelliset liitteet.

Tavarantarkastajalautakunnan asiantuntijajaosto varaa valituksen kohteena olevalle tavarantarkastajalle tilaisuuden tulla kirjallisesti kuulluksi. Tarvittaessa asiantuntijajaosto hankkii itse tai pyytää osapuolilta tarpeelliseksi katsomiensa lisäselvityksiä. Asiantuntijajaosto tekee päätöksen annettujen kirjelmien perusteella. Jos asiantuntijajaosto toteaa tavarantarkastajan rikkoneen ohjesäännön määräyksiä, sen tulee antaa tavarantarkastajalle varoitus tai lievissä tapauksissa muistutus. Mikäli rikkominen on ollut vakavaa, tavarantarkastajan hyväksyntä tulee peruuttaa. Jos asiantuntijajaosto peruuttaa tavarantarkastajan hyväksymisen, voi tavarantarkastaja hakea päätökseen muutosta tavarantarkastajalautakunnan kokoukselta 30 päivässä saatuaan jaoston päätöksestä tiedon. Jaoston päätökset eivät ole muilta osin valituskelpoisia. Jos on ilmeistä, ettei tavarantarkastajalautakunnan asiantuntijajaosto ole toimivaltainen käsittelemään asiaa, on asia jätettävä tutkimatta. Tieto tutkimatta jättämisestä annetaan kaikille valitusasian välittömille osapuolille. Päätös valitusasiassa toimitetaan valitusasian osapuolille eli valittajalle ja tavarantarkastajalle. Keskuskauppakamari voi pyynnöstä toimittaa päätöksen myös muille valituksenalaisen tavarantarkastuksen osapuolille. Muilta osin valitusasioista annetaan tietoa ulkopuolisille ainoastaan yleisinä tilastoina liittyen valitusasioiden määrään ja määrättyjen seuraamusten määrään. Yksittäisiä tarkastajia koskevista kurinpidollisista seuraamuksista ei anneta tietoa muille kuin valituksenalaisen tavarantarkastuksen osapuolille.

15 § Valitusaika

Valitusasia tulee vireille tavarantarkastajalautakunnassa kun valituskirje on saapunut tavarantarkastajalautakunnalle. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti. Valitukset tavarantarkastajan toiminnasta on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa tavarantarkastuskertomuksen allekirjoittamisesta. Tavarantarkastajalautakunnan asiantuntijajaosto voi harkintansa mukaan erityisissä tapauksissa ottaa asian käsiteltäväksi valitusajan kuluttua umpeen. Valittajan on esitettävä erityisen tapauksen osalta poikkeuksellisen painavat perusteet käsittelyn tarpeellisuudelle valituskirjelmässä. Tavarantarkastajan ohjesäännön vastainen toiminta ei yksinään ole riittävä peruste pääsääntöisen kolmen kuukauden valitusajan sivuuttamiselle.

16 § Valitusmaksu

Valittajan on saadaksesen valituksen tavarantarkastajalautakunnan käsiteltäväksi suoritettava valitusmaksu. Valitusmaksun suuruuden vahvistaa Keskuskauppamari. Mikäli tavarantarkastajasta tehty valitus on ollut aiheellinen, valitusmaksu palautetaan valittajalle. Mikäli valitus on ollut vain osittain aiheellinen, tavarantarkastajalautakunta harkitsee, missä määrin valitusmaksu palautetaan. Mikäli tavarantarkastajasta tehty valitus on ollut joko kokonaan tai osittain aiheellinen ja valitusmaksu on palautettu valittajalle, vastaa tavarantarkastaja Keskuskauppamariille valituksen käsittelystä aiheutuneista kuluista valitusmaksun määrällä.